

CESTÁRSKY DEŇ

16.6.2016

„Ťažba a výroba kameniva v SR a u členov SZVK“
Súčasný stav a perspektíva v najbližších rokoch

Ing. Peter Gajdzica - predseda SZVK

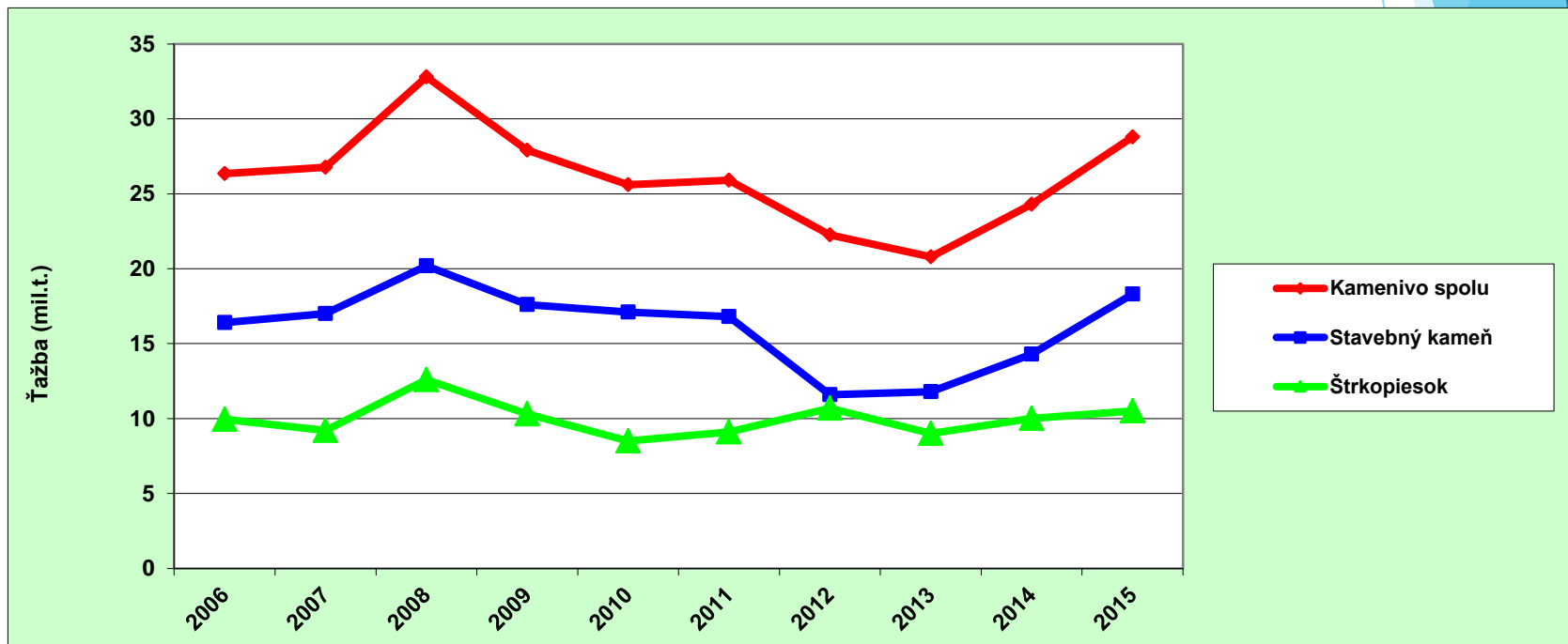
Rok 2015 bol v stavebníctve veľmi úspešný. Stavebná produkcia rástla dvojciferným tempom. Nie je žiadnym tajomstvom, že to bolo hlavne z titulu dočerpávania eurofondov a tiež blížiacich sa parlamentných volieb.

Vývoj spotreby kameniva na Slovensku v posledných desiatich rokoch a v roku 2015.

Situácia na trhu s kamenivom sa v roku 2015 sa priblížila k predkrízovým hodnotám. Výroba stavebného kameňa na Slovensku 18 290,4 kt v roku 2015 zaznamenala nárast o 27,6 % oproti roku 2014 a už druhý rok po sebe rástla o viac ako 20 %. K nárastu celkovej výroby oproti roku 2014 o 5,66 % došlo aj u pieskov a štrkopieskov, keď sa vyrobilo 10 535,8 kt . Samozrejme to súvisí aj s využívaním zemníkov veľkými stavebnými spoločnosťami pri líniových stavbách a veľkým počtom spoločností i jednotlivcov ťažiacich štrkopiesky. Celková výroba kameniva na Slovensku v roku 2015 v hodnote 28 826,2 kt znamenala oproti predchádzajúcemu roku nárast o 4 531,6 kt (18,7 %).

Ťažba stavebného kameňa zaznamenala najväčší pokles v rokoch 2012-13. Bola zhruba na rovnakej úrovni, t. j. v roku 2013: 11,8 mil. t a v roku 2012: 11,6 mil. t. Nižšia spotreba prírodného ťaženého kameniva bola spôsobená poklesom výroby transportbetónu na Slovensku v roku 2013 a nižšou spotrebou kameniva pre výstavbu podkladových vrstiev diaľničných úsekov (táto spotreba vždy kolíše podľa toho, v ktorej etape výstavby sa nachádzajú jednotlivé budované úseky diaľnic na Slovensku – najvyššia spotreba kameniva je v počiatočných etapách výstavby). Z nasledujúceho grafu možno určiť, že obvyklé hodnoty spotreby kameniva sa pohybujú na úrovni cca **10 mil. ton štrkopiesok** a **15,5 mil. ton stavebného** (drveného) **kameniva**.

obrázok 1. Vývoj ťažby kameniva za posledných 10 rokov

*Z obrázku 1 je zrejmé, že vrchol ťažby kameniva na Slovensku sa dosiahol v roku 2008, kedy ťažba kameniva dosiahla **32,8 mil. t**, pričom stavebný kameň z toho predstavoval 20,2 mil. t a prírodné ťažené kamenivo 12,6 mil. t. Tieto hodnoty neboli dosiahnuté v žiadnom roku pred rokom 2008 ani po roku 2008. Ťažba kameniva v od roku 2008 trvale klesala až do roku 2013, odkedy opätovne výroba kameniva na Slovensku čiastočne rástla. V roku 2014 dosiahla **28,8 mil. t**, čo je **stále menej** oproti roku 2008 o 4,0 mil. ton t.j. o 14 %.*

*Aj tak bola spotreba kameniva v roku 2015 z hľadiska priemernej spotreby kameniva v krajinách EU uspokojujúca, pretože priemerná spotreba kameniva na obyvateľa vzrástla na Slovensku v roku 2015 takmer na **5,3 tony** a pravdepodobne prekročí priemernú spotrebu kameniva na obyvateľa v EU + ost. členov UEFG. Štatistické ukazovatele tejto kategórie sú uvedené na obrázku č.2. Obvyklá uvažovaná hodnota tohto ukazovateľa v zdravej ekonomike by sa mala pohybovať minimálne v rozmedzí **5 ÷ 6 ton/obyvateľa**.*

obrázok 2 Spotreba kameniva podľa krajín EU v r. 2014

Krajina	Tony na osobu	Krajina	Tony na osobu	Krajina	Tony na osobu	Krajina	Tony na osobu
Norway	16,7	Belgium	7,5	Israel	6,1	Slovakia	4,7
Finland	14,9	Denmark	7,4	Latvia	6,1	Netherlands	4,4
Austria	12,1	Germany	6,9	Ireland	5,8	Bulgaria	4
Estonia	8,8	Switzerland	6,7	Slovenia	5,5	Malta	4
Iceland	8,7	Hungary	6,4	France	5,4	Russia	3,9
Sweden	8,4	Turkey	6,4	Cyprus	5,1	Romania	3,8
Luxembourg	8	Poland	6,1	Czech Rep	5,1	UK	3,8
Spotreba kameniva EU 28 + ostatni z UEPG v r.2014 - priemer v t/obyvatel'							4,9

Vývoj predaja kameniva členmi SZVK (Slovenské združenie výrobcov kameniva)

V ťažbe pieskov a štrkopieskov došlo k nárastu predaja u našich členov. Z 3 163 kt v roku 2014 na 3 686 kt v roku 2015, čo predstavovalo 16,5 %-ný nárast.

Ťažba stavebného kameňa u našich členov vzrástla z 8 429 kt v roku 2014 na 11 137 kt v roku 2015, čo bol nárast o 32,1 %.

Podiel výroby stavebného kameňa našich členov na celkovej výrobe na Slovensku sa dlhodobo pohybuje na úrovni okolo **60 %**. Členovia SZVK majú stále rozhodujúci podiel na ťažbe kameniva na Slovensku. V súčasnosti – v roku 2015, predstavuje celková ťažba kameniva (stavebný kameň + štrkopiesky) u členov SZVK **50 %** z celkovej ťažby kameniva na Slovensku.

Vývoj ťažby kameniva u spoločností – členov SZVK je uvedený v tabuľke 1 a na obrázku 2.

Tabuľka 1: Vývoj predaja kameniva (v mil. t) členmi SZVK od roku 2010 po súčasnosť

Druh kameniva / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kamenivo spolu	17,2	13,3	10,6	11,0	11,6	14,8
Stavebný kameň	13,4	9,6	7,8	8,1	8,4	11,1
Prírodné ťažené kamenivo	3,8	3,7	2,8	2,9	3,2	3,7

*Z uvedenej tabuľky vyplýva, že ťažba kameniva u členov SZVK klesla z 17,2 mil. ton v roku 2010 na 14,8 mil. t v roku 2015 – **pokles o 2,4 mil. t**, t.j. pokles o 14% . Celková ťažba kameniva sa však oproti roku 2010 zvýšila o 12,6 %, hlavne u nečlenov SZVK na stavbe R 2 pri Zvolene.*

Aké sú naše očakávania v nasledujúcom období ?

Najväčší dopad na spotrebu kameniva na Slovensku má skutočná realizácia „Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“ Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja

Ak dochádza z akýchkoľvek dôvodov k oneskorenému vyhodnocovaniu verejného obstarávania, veľké stavebné spoločnosti sa presúvajú aj na zákazky, ktoré by mohli vykonávať stredné a menšie miestne stavebné firmy a verejné obstarávanie sa pre námietky predlžuje aj na menších zákazkách. Spustí sa zároveň kolotoč cenovej vojny a podávanie niekedy až nezmyselných cenových ponúk.

Ak sa zákazka prideli takému uchádzačovi, jeho požiadavky na dodávky kameniva indexovo kopírujú cenovú úroveň obstaranej zákazky za ktorú nie je možné získať požadovanú kvalitu služby. Trpí tým bezpečnosť práce, hygiena práce, dodržiavanie banských predpisov a väčšinou aj kvalita dodávaného výrobku. Uvedené nedostatky sa následne kamuflujú rôznymi spôsobmi na stavbe.

Očakávame preto, že nové veľké pripravované a pripravené projekty, ako napr. D4 a R7 pri Bratislave, Jaguar Land Rover pri Nitre, úseky D1 pri Prešove a Košiciach a D3 na Kysuciach poskytnú v nasledovnom období dostatok odbytových možností, aby výrobcovia kameniva za férové ceny mohli dodávať kamenivo primeranej kvality. Spotreba kameniva na úrovni roku 2015 by to mala podľa nášho názoru zaručiť.

Ďakujem za pozornosť!

Bratislava, 16.6.2016